

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛ. ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΤΟΣ 1932-1933

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ Κ. ΚΑΡΑΝΙΚΑ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 15ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Προεδρεία *Ἄλ. Παπαναστασίου*. — Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν τὸ γεῦμα συνεδρίασιν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Γεώργιος Φιλιππόπουλος, τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, καὶ ὠμίλησε «περὶ τῆς θέσεως καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἑλληνικῆς ἐλαιοπαραγωγῆς».

Ὁ ὀμιλητὴς κατ' ἀρχὰς ἐτόνισε τὴν σημασίαν τῆς παραγωγῆς τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας μας, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς τὰ 17,3% τῆς συνολικῆς ἀξίας τῆς ἐτησίως γεωργικῆς μας παραγωγῆς κατὰ μέσον ὄρον τὴν τελευταίαν ὀκταετίαν 1924—31, καὶ εἰς 17,7% διὰ τὴν τετραετίαν 1928—31, συμφώνως πρὸς τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ἐπισήμου στατιστικῆς. Ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν αὐτῶν ἀριθμῶν προκύπτει ὅτι ἡ κατὰ μέσον ὄρον ἐτησία παραγωγή τοῦ μὲν ἐλαιολάδου ἀνῆλθεν εἰς 85.211 τόννους κατὰ τὴν ὀκταετίαν 1924—31 καὶ εἰς 95.140 τόννους τὴν τετραετίαν 1928-31 (*), τῶν δὲ βρωσίμων ἐλαιῶν ἀπὸ 29.271 τόννους διὰ τὰ ἔτη 1924—31 ἔφθασε τοὺς 35.385 τόννους τὴν περίοδον 1928—31.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐξαγομένας ποσότητας τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας εἰς τὸ ἔξωτερικόν, αὗται ἀνέρχονται, διὰ μὲν τὸ ἐλαιολάδον ἐτησίως εἰς 9.665 τόννους διὰ τὴν περίοδον 1924—31 καὶ εἰς 8.577 τόννους διὰ τὴν τετραετίαν 1928—31, διὰ δὲ τὰς βρωσίμους ἐλαίας, ἐτησίως πάντοτε, εἰς 11.615 τόνους κατὰ τὰ 1924-31 καὶ 10.961 τόννους κατὰ τὰ ἔτη 1928—31. Κατὰ τ' ἀνωτέρω συνεικῶς συνάγεται ὅτι τὰ 90% τοῦ παραγομένου ἐλαιολάδου καταναλίσκεται εἰς τὸ ἔσωτερικόν, ὅπως καὶ τὰ 69% τῶν παραγομένων βρωσίμων ἐλαιῶν περίπου. Ἄλλ' ἡ ἔσωτερικὴ κατανάλωσις, εἶπεν ὁ ὀμιλητὴς, τροφοδοτεῖται καὶ διὰ σκορλαίων καὶ λιπῶν τόσον ἑλληνικῆς παραγωγῆς ὅσον καὶ ξενικῆς προελεύσεως (**). Τῶν τελευταίων τούτων ἡ

1) Κατ' ἐπισήμους ἰσπανικοὺς ὑπολογισμοὺς, ἐπὶ 750.000 τόννων μέσης ἐτησίως διεθνοῦς παραγωγῆς ἐλαιολάδου, ἡ Ἰσπανία παράγει τὰ 49,44%, ἡ Ἰταλία, τὰ 22,23%, ἡ Ἑλλάς τὰ 9,17%, ἡ Πορτογαλία τὰ 7,23%, ἡ Τύνη τὰ 3,61%, τὸ Ἀλγέριον τὰ 3,05%, ἡ Συρία καὶ ὁ Λίβανος τὰ 1,31%, ἡ Γαλλία τὰ 1,25%, τὸ Μάρκοον τὰ 1,12% καὶ αἱ λοιπαὶ χῶραι τὸ 1,59%.

2) Ἡ ἑλληνικὴ παραγωγή σκορλαίων ἀνέρχεται εἰς 1.300 τόννους περίπου ἐτησίως. Σκορλαία καὶ λίπη ἐδώδιμα ἐκ τοῦ ἔξωτερου ἐισήχθησαν τὸ 1924 7.530 τόννοι, τὸ 1925 8.060 τόν., τὸ 1926 8.225 τόν., τὸ 1927 9.132 τόν., τὸ 1928 7.264 τόν., τὸ 1929 7.990 τόν., τὸ 1930 5.724 τόν. καὶ τὸ 1931 8.714 τόννοι.

έτησία αξία ανέρχεται εἰς 150.129.5 χιλιάδας δραχμῶν ἔναντι αξίας 200.516.1 χιλ. δραχ. ἑξαχθέντων ἐλαιολάδων κατὰ τὴν τετραετίαν 1924—27, καὶ εἰς 137.617.2 χιλιάδ. δραχ. ἔναντι αξίας ἑξαχθέντων ἐλαιολάδων 144.097.7 χιλ. δραχ. κατὰ τὴν τετραετίαν 1928—31. Κατὰ τὰ ἔτη 1930 καὶ 1931 ἡ αξία τῶν ἑξαχθέντων ἐλαιολάδων ὑπολείπεται τῆς αξίας τῶν εἰσαχθέντων σπορελαίων κλπ. καὶ συγκεκριμένως κατὰ 25.664.000 περίπου δραχ. τὸ 1930 καὶ 24.800.000 δραχ. τὸ 1931. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δεδομένων συνεπῶς τῆς παραγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς προκύπτει ὅτι ἡ μέση ἔτησία κατανάλωσις παρ' ἡμῶν ἐλαιολάδων, σπορελαίων καὶ λιπῶν ανέρχεται εἰς 11,04 χιλιόγραμμα κατ' ἄτομον διὰ τὴν περίοδον 1924—31.

Περαιτέρω ὁ κ. Φιλιππόπουλος ἀνέλυσε τὰς διαφορὰς τῶν δύο φορολογικῶν συστημάτων, τὴν μεγάλην ἀνισότητα ἢ ὅποια χαρακτηρίζει τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐλαιολάδου εἰς τὰς διαφόρους περιφερείας (1) κλπ. συνεπέρανε δὲ ὅτι ἡ μέση φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐλαίου ανέρχεται εἰς 11 ο]ο διὰ τὰς περιφερείας τῆς φορολογίας αὐτοῦ εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα καὶ εἰς 22ο]ο διὰ τὰς λοιπὰς περιφερείας καὶ ὅτι ἡ μέση καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα φορολογ. ἐπιβάρυνσις τοῦ ἐλαιολάδου ανέρχεται εἰς 16ο]ο περίπου τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου.

Εἰς τὰ λοιπὰ κυριώτερα ἐλαιοπαραγωγὰ Κράτη ἡ φορολογία τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς ανέρχεται εἰς 12—14 ο]ο τῆς καθαρᾶς προσόδου.

Ὁ ὀμιλητὴς κατόπιν ἀνέπτυξε τὸ διὰ διαφόρους λόγους ὑψηλὸν κόστος τοῦ ἐλαιολάδου καὶ τὴν διακύμανσιν τῶν τιμῶν εἰς τὴν διεθνή ἀγορὰν ἀπὸ τοῦ 1912. Οὕτω προκύπτει ὅτι αἱ σημεριναὶ τιμαὶ ανέρχονται εἰς τὰ 70 ο]ο περίπου τῶν προπολεμικῶν καὶ τὰ 22,5 ο]ο τοῦ ἀνωτάτου ὄριου τὸ ὅποῖον ἐσημείωσαν τὸν Σεπτέμβριον 1927.

Ὁ ὀμιλητὴς ἠσχολήθη ἀκολουθῶς μὲ τὴν ποιοτικὴν κατάστασιν τὸσον τοῦ παραγομένου ὅσον καὶ τοῦ ἑξαγομένου ἐλαιολάδου, μὲ τὰς προταθείσας ὀργανώσεις τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μας, τὰς λειτουργούσας ὁμοίας ὀργανώσεις ἐν Ἰσπανίᾳ, Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Τύνιδι καὶ Πορτογαλίᾳ καὶ τὰ ληφθέντα παρ' ἡμῶν προσωρινὰ μέτρα διὰ τοῦ Νόμου 5365.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μελλοντικὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς μας ὁ ὀμιλητὴς ὑπῆρξεν ἐντελῶς αἰσιόδοξος ὑπὸ τὰς ἀκολουθούσας προϋποθέσεις. α') Ὅπως ἡ ἔσωτερικὴ ἡμῶν κατανάλωσις διαφυλαχθῆ διὰ τὰ ἐλαιόλαδα καὶ τὰ Ἑλληνικῆς παραγωγῆς σπορέλαια, ἀντικαθισταμένων βαθμηδὸν τῶν ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ εἰσαγομένων σπορελαίων καὶ λιπῶν καὶ ὀρυζιζομένων κατὰ τρόπον ἐνιαῖον καὶ σταθερὸν ὄλων τῶν συναφῶν ζητημάτων. β') Ὅπως ληφθῆ πρόνοια ἐξασφαλίσεως κατωτάτης τιμῆς κατ' ὅκᾳν ἐλαιολάδου εἰς τοὺς παραγωγοὺς κατὰ τὰς περιόδους τῶν μεγάλων διεθνῶν ὑποτιμήσεων αὐτοῦ. γ') Ὅπως ἰσχύση καὶ παρ' ἡμῶν ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου ἐπὶ τῆς

1) Εἰς τὰ μέρη καθ' ἃ οἱ φόροι τοῦ ἐλαίου πληρώνονται κατὰ τὴν ἐκθλιψιν ἢ φορολ. ἐπιβάρυνσις αὐτοῦ κυμαίνεται μεταξὺ 8.82 ο]ο καὶ 16.50 ο]ο. Εἰς τὰς λοιπὰς περιφερείας μεταξὺ 17.7ο]ο καὶ 25.6 ο]ο.

ἐλαιοπαραγωγῆς, ἐὰν δὲ τοῦτο δὲν εἶναι ἀμέσως δυνατὸν νὰ τεθῆ ἄνωτερον ὄριον φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ ἐλαίου. καταργηθῶν φόροι ὑπὲρ εἰδικῶν σκοπῶν μὴ ἐχόντων ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐλαιοπαραγωγὴν, μελετηθῆ ἢ οἰκονομικότερα καὶ σκοπιμότερα ἐφαρμογὴ τῶν δακοκτόνων, ἀναδιοργανουμένων καὶ τῶν Ταμείων Προνόιας Ἐλαιοπαραγωγῆς. Ἀκόμη ὕπως ἀπαλλάσσονται παντὸς δημοσίου καὶ προσθέτου φόρου ὑπὲρ οἰουδήποτε Ταμείου τὰ ἐξαγόμενα εἰς τὸ ἔξωτερικὸν ἐλαιόλαδα. δ') ὅπως ὑπάρξῃ μελετημένη κατεύθυνσις εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὀργανώσεως τῶν ἐλαιουργείων, ἐνισχυθῆ ἢ ἴδρυσιν συνεταιρικῶν τοιούτων καὶ διευκολυνθῆ ἢ ἐπικερδῆς διάθεσις τῶν προϊόντων τῶν τελευταίων τούτων εἰς τὰς ἀγοράς. ε') Ὅπως ληφθῆ πρόνοια διαθέσεως ὑπὸ συμφέροντος ὕφους τῶν ἐλαιοπυρήνων καὶ ἐπικερδοῦς χρησιμοποίησεως τοῦ πυρηνελαίου δι' ἄλλους σκοπούς, πλὴν τῆς διαθέσεως αὐτῶν ὡς βρωσίμων. στ') Ὅπως ληφθῶν μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος τῶν ἐξαγομένων ἐλαιολάδων μας καὶ, βαθμιαίως, διὰ τὴν καθιέρωσιν τύπων. ζ') Ὅπως ἰδρυθῆ εἰδικὸν κέντρον διὰ τὴν μελέτην καὶ παρακολούθησιν τῶν ζητημάτων τῆς Ἐλαιοκαλλιέργειας καὶ κατάλληλος ὀργάνωσις ἢ ὁποία θὰ συνδυάζῃ τὴν διοικητικὴν προσπάθειαν μὲ μέτρα οἰκονομικὰ δημιουργοῦντα συμφέρον εἰς τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς.

Τέλος σχετικῶς μὲ τὰς βρωσίμους ἐλαιάς, τῶν ὁποίων ἡ φορολογία σήμερον κυμαίνεται μεταξὺ τοῦ 8,50% καὶ τοῦ 14,90% τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου, ὁ κ. Φιλιππόπουλος ἐζήτησε τὴν ἴδρυσιν συνεταιρισμῶν κοινῆς διατηρήσεως καὶ ἀποθηκεύσεως αὐτῶν, καλλιέργειαν διαλογῆς, παρασκευὴν καὶ ἐξαγωγὴν πρασίνων βρωσίμων ἐλαίων, διευκόλυνσιν τῆς ἐξαγωγῆς τόσον διὰ παροχῆς ἐξαγωγικῶν δώρων ὅσον καὶ διὰ μερίμνης εἰς τὰς ἐμπερικὰς συμβάσεις κλπ.

Ὁ πρόεδρος κ. Παπαναστασίου εὐχαριστεῖ θερμῶς τὸν κ. Φιλιππόπουλον διὰ τὴν διαφωτιστικὴν του ἀνακοίνωσιν καὶ δίδει κατόπιν τὸν λόγον εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Α. Ἀνδρεάδην, ὅστις ἀναπτύσσει τὰ τῆς φορολογίας τοῦ ἐλαίου ἐν Ἑλλάδι. Οὗτος ἐξηγεῖ τοὺς ὑπάρχοντας δύο τύπους τῆς φορολογίας ἱστορικῶς. Ὁ τύπος τῆς φορολογίας τῶν ἐλαιοτριβείων εἶναι ὑπόλειμμα τῆς Δεκάτης. Τὸ ἄλλο σύστημα, συνιστάμενον εἰς τὴν φορολογίαν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν εἶναι ὑπόλειμμα τῆς φορολογίας τῆς Βενετοκρατίας εἰς τὰς Ἰονίους νήσους, ἀργότερον εἰς τὴν Μάνην, κατόπιν εἰς τὰς ἄλλας νήσους καὶ εἰς τὸ Πήλιον. Ὁ κ. Ἀνδρεάδης κυρήσεται ἐναντίον τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἰδρύσεως ποικιλονύμων ὀργανισμῶν. Ὁ κ. Παπανικολάου συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς καταργήσεως παντὸς φόρου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου, εἰς ἀντικατάστασιν δὲ προτείνει νὰ ἐπιβληθῆ δασμὸς ἐπὶ τοῦ σίτου. Ὁ κ. Παπαϊωάννου λέγει ὅτι ὅταν ἐγένετο λόγος περὶ καταργήσεως τῆς φορολογίας εἰς τὴν ἐξαγωγὴν, ἐσημειώθη εἰς τὸ Πήλιον ἀληθῆς στάσις. Τονίζει τὴν ἀνάγκην ὑποβοηθήσεως καὶ ἐλέγχου τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς καὶ ἰδρύσεως ἐνὸς ἐλαιοκομικοῦ ὀργανισμοῦ μὲ ἐπιμελητηρικὸν χαρακτῆρα, Ὁ κ. Εὐελπίδης προτείνει τὴν ἴδρυσιν ἐνὸς ἐλαιουργικοῦ σταθμοῦ διὰ τὴν μελέτην τῶν ζη-

τημάτων τῆς ἐλαίας. Ὁ κ. Φιλιππόπουλος δευτερολογῶν ἐπεξηγεῖ τὰς τῆς φορολογίας τῆς ἐξαγωγῆς καὶ τῶν ἐλαιοτριβείων. Ὁ κ. Παπαναστασίου κλείνων τὴν συζήτησιν λέγει ὅτι ἡ ἄμεσος φορολογία ἐπὶ τῶν ἐλαιοτριβείων εἶναι καταδικαστέα. Ἐπεξηγεῖ κατόπιν ὅτι εἶναι ὑπὲρ τῆς καθοδηγήσεως ἐκ τῶν ἄνω διότι δὲν ἔχει μεγάλην ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἄλλο τὸ ζήτημα ποῖαν μορφήν ὀφείλει νὰ λάβῃ ἡ καθοδήγησις αὐτή.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἡ ἄνω συνεδρία ἔλαβε χώραν κυρίως πρὸς τιμὴν τῶν δύο Ῥουμάνων οἱ ὅποιοι ἐπεσκέπτοντο τὰς Ἀθήνας δι' ὀλίγας ἡμέρας. Ἦσαν δὲ αὐτοὶ οἱ κ. κ. Μιχαλάκε, ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον Μανίου καὶ Ραντουκάνο, πρῶην ὑπουργὸς καὶ καθηγητῆς τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Βουκουρεστίου. Παρευρέθησαν οἱ πρέσβεις τῶν βαλκανικῶν κρατῶν καὶ ὑπὲρ τὰ ὀγδόνητα πρόσωπα, προσκεκλημένοι καὶ μὴ. Μετὰ τὸ γεῦμα ὠμίλησε γαλλιστὶ ὁ κ. Ἴ. Ραντουκάνο καὶ θέμα. «Ἡ διευθυνομένη οἰκονομία». Παρέχομεν κωτωτέρω μίαν σύντομον περίληψιν τῆς ἀνακοινώσεώς του. Τὸν κ. Ραντουκάνο εὐχαρίστησε θερμῶς ὁ πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας κ. Παπαναστασίου εἰπὼν καὶ ὀλίγα τινα ἐπὶ τῆς προσεγγίσεως τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. Κατόπιν ὠμίλησαν δι' ὀλίγων ὁ καθηγητῆς κ. Ἀνδρεάδης, ὁ κ. Εὐελπίδης, ὁ κ. Μυλωνᾶς καὶ ὁ κ. Κουμαριανός.

Ἡ ἔννοια τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας δὲν δύναται ἀκόμη νὰ καθορισθῇ ἐπακριβῶς. Ὑπάρχει τελευταίως μία σχετικὴ φιλολογία πολὺ πλουσία συγχρόνως δὲ μία σφοδρὰ διαμάχη ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς διευθυνομένης οἰκονομίας. Τὸ πρᾶγμα εἶναι μᾶλλον ἕνας νεολογισμός. Ἀρχίζοντες ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν μεθόδων τῶν ἐμποροκρατῶν, εὐρίσκομεν διαγεγραμμένην τὴν ἱστορίαν τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν μεθόδων μιᾶς διευθυνομένης οἰκονομίας.

Εἰς τὴν Δημοκρατίαν τοῦ Πλάτωνος εὐρίσκει κανεὶς μίαν διευθυνομένην οἰκονομίαν τελείαν· εἰς τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τοῦ Colbert, θεωροῦμεν τὸν παρεμβατισμὸν ὡς μίαν ἱστορικὴν καὶ Πολιτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἐνοποίησην τῆς ἐσωτερικῆς ἀγορᾶς καὶ τὴν στερέωσιν τῶν συγχρόνων κρατῶν. Ὁ παρεμβατισμὸς τῶν ἐμποροκρατῶν εἶναι εἰς οἰκονομικὸς ἔθνικισμὸς μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφορῶν κλάδων τῆς βιομηχανίας πρὸς ὄφελος τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Μετὰ τοὺς φυσικοκράτας ἐν Γαλλίᾳ καὶ τοὺς κλασικοὺς φιλελευθέρους ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ὡς ἀντιδράσεις ἐναντίον αὐτῶν τῶν τόσῳ συγγενῶν συστημάτων, ἐσημειώθησαν κριτικαὶ καὶ τέλος ἡ ἴδρυσις νέων σχολῶν, π.χ. ἡ ἱστορικὴ σχολὴ ἐν Γερμανίᾳ, ὁ κρατικὸς σοσιαλισμὸς, οἵτινες κατέληξαν ἐν τῇ πράξει εἰς μίαν εὐρείαν κοινωνικὴν πολιτικὴν προκαλοῦντες συγχρόνως τὸ κράτος νὰ ἐπεμβαίῃ διὰ μόνον εἰς τὸ πεδίου παραγωγῆς, ἀλλ' ἔτι καὶ εἰς τὸ τῆς κατανομῆς τῶν εἰσοδημάτων μεταξὺ τῶν διαφορῶν οἰκονομικῶν τάξεων.

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος ἐπαγματοποίησε μίαν ὀργανωμένην οἰκονομίαν (Planwirtschaft, Planning Economy) κινητοποιῶν τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ὀργάνων. Αἱ οἰκονομικαί, κοινωνικαὶ καὶ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ συνέπειαι τοῦ μεγάλου πολέμου ἐπέβαλλον εἰς τὸ κράτος μεγάλα βάρη καὶ νέους ρόλους. Κατὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀνοικοδόμησιν ἡ διευθυνομένη οἰκονομία ἐξηκολούθει.

Ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ὑφρασις ἀπαιτεῖ μίαν βασικὴν μεταβολήν· αἱ σχέσεις τῆς δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας εἶναι τελείως διάφοροι παρ' ὅτι ἦσαν πρὸ τοῦ πολέμου. Ἄφ' ἑνὸς τὰ ἰδιωτικὰ εἰσοδήματα ἠλαττώθησαν, ἀφ' ἑτέρου τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ὑπέστη μεγάλας ἀπωλείας καὶ ἐξ ἄλλου αἱ δημόσιαι δαπάναι (Κράτος, ἐπαρχίαι, κοινότητες) ἠῤῥησαν καταπληκτικῶς.

Κυρίως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παγκοσμίου ὑφρασεως πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ υἰοθετήσωμεν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς κλασικοὺς προσπλεμικοὺς κανόνας, τὸ σύνολον τῶν δημοσίων διαπανῶν αἰτινες εἶναι εἰς τὰ κοινὰ εἰσοδήματα προϋπολογισμοὶ καθορισθέντες ἐκ τῶν προτέρων. Ὁ νεοεμποροκρατισμός, ἐφαρμόζων ἐκ νέου τὰς παλαιὰς μεθόδους, καθρεπτίζει τὴν μεγαλυτέραν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῆς ἀντιλήψεως μιᾶς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀπομονωμένης καὶ τῆς πραγματικότητος τῆς παγκοσμίου οἰκονομίας.

Ἐξετάζομεν τὰ προβλήματα τῆς σήμερον μὲ τὴν νοστοροπίαν τῆς χθές. Δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ ἠρωϊκὸς σκοπὸς τοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν, ὅτι δὲν ὑπάρχουν πλέον ἀγοραὶ πρὸς κατάκτησιν ὑπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ (τελευταῖος σταθμὸς τοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ).

Τὸ κράτος ὑπεχρεώθη νὰ ἐπέμβῃ ἐφαρμόζων νέας μεθόδους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἐμπορικὴν πολιτικὴν, ἐμπνευσμένον ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς αὐταρχικότητος. Παράδειγμα: ἀρχίζει ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν προστατευτισμὸν (συναλλαγματικὸς ἔλεγχος, Contingentement καὶ ἀκὸμη ἀπαγορεύσεις). Τὰ τελωνειακὰ ἐμπόδια προκαλοῦν ἐκτὸς τῶν ἄλλων παραγόντων τῆς παγκοσμίου οἰκονομικῆς κρίσεως, τὰς ἀνισορροπίας μεταξὺ τῆς παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως, μεταξὺ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως.

Αὐτὸς ὁ τρελὸς δρόμος πρὸς μίαν ἐθνικὴν οἰκονομίαν ἀπομονωμένην ἐν καιρῷ ἀλληλεξαρτήσεως ὄλων τῶν ἀγορῶν, παρατείνει τὴν κάθαρσιν καὶ ἀπειλεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην πρόοδον.

Διὰ τὴν ὄψιν αὐτὴν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας πρέπει νὰ σφρηλατήσωμεν τὸ ἀνίστοιχον πνεῦμα πιστοποιοῦντες τὴν ἀλληλεγγύην ὄλων τῶν ἐθνικῶν οἰκονομιῶν. Καὶ ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν τὴν ἀναγκαίαν ἀντίληψιν εἰς τοὺς ἄλλους, ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν τὸ πρῶτον βῆμα ἰδρύνοντες εὐρύτητα οἰκονομικὰ πλαίσια, ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν μιᾶς τελωνειακῆς ἐνώσεως τῶν βαλκανικῶν κρατῶν.

Λόγω τῆς καταστροφικῆς πτώσεως τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ τῶν πρώτων ὑλῶν, ὅλαι αὐταὶ αἱ χῶραι ὅπου ὁ κεφαλαιοκρατισμὸς τῆς Δύσεως εἰσέδυσσε διὰ διαφόρων ὁδῶν, ὑφίστανται τὴν ὀξυτέραν

τῶν κρίσεων, ἐξάγουσαι μὲ ζημίαν καὶ συγχρόνως, ὑποχρεωμένοι νὰ ἀντιμετωπίζουσι τὰ βάρη τῶν ἐξωτερικῶν τῶν χρεῶν, εἶναι καταδικασμένοι εἰς μίαν κατάστασιν φρικώδους μαρασμοῦ. Ὑπὸ αὐτοὺς τοὺς ὅρους δὲν δύναται τις νὰ εἶναι ὀπαδὸς τῆς θεωρίας «Laisser Faire, Laisser Passer». Πρέπει νὰ πραγματοποιήσωμεν μίαν διευθυνομένην οἰκονομίαν εἰς ἓνα εὐρύτερον πλαίσιον, ἐὰν ὄχι παγκόσμιον τοῦλάχιστον Regional, βεβαιοῦντες ὅτι ἡ νοτιοανατολικὴ ἄκρη τῆς Εὐρώπης ἔχει μίαν οἰκονομικὴν σύνθεσιν σχεδὸν ὁμοιογενῆ καὶ ὅτι εἶναι ἀλληλέγγυος διὰ τῶν παθῶν καὶ τῶν βλέψεων τῶν λαῶν τῆς οἴτινες θέλουσι νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὸ ἔργον τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ.
